

UDK: (047.3) 368.212.032.5:344.38:368.025.13:368.025.7(497.11)

Dr Milan B. Cerović,
predsednik Udruženja korisnika osiguranja

REZULTATI OSIGURANJA OD AUTO-ODGOVORNOSTI U 2012. GODINI

Prema broju zaključenih ugovora po vrstama osiguranja i ukupno ostvarenoj bruto premiji, osiguranje vlasnika motornih vozila od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima najmasovnija je vrsta osiguranja, s najvećom premijom u 2012. godini. Zbog obavezne zaštite trećih oštećenih lica, ali i vlasnikā motornih vozila kao osiguranikā, propisani su način utvrđivanja minimalne premije osiguranja, visina režijskog dodatka (koji služi za pokriće troškova sprovođenja osiguranja) i visina provizije za pribavu osiguranja. Radi sagledavanja dovoljnosti premijskog sistema za pokriće šteta i drugih obaveza u skladu sa zakonom, zbog primene propisanih limita i mogućnosti usklađivanja poslovne politike, te s obzirom na ostvarene rezultate, u radu se analiziraju ostvareni rezultati u celosti, a rezultati po društvima za osiguranje u zavisnosti od raspoloživih podataka. Ukazuje se i na neke dalje pravce razvoja ovog najznačajnijeg segmenta neživotnog osiguranja.

Ključne reči: *auto-odgovornost, premija, štete, racio brojevi, tehnički rezultat*

1. Obuhvat osiguranja

Zbog izloženosti velikom broju rizika i opasnosti da se prilikom njihove upotrebe mogu pričiniti razne vrste šteta trećim licima, motorna vozila predstavljaju značajan potencijal u poslovima osiguranja. Po prirodi i specifičnosti pojedinih rizika, osiguranje motornih vozila razvrstava se u dve osnovne grupe rizika – auto-kasko osiguranje (AK) i osiguranje vlasnika odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima (auto-odgovornost ili AO), koje je u gotovo svim zemljama u svetu obaveznog karaktera. S obzirom na broj motornih vozila i dinamičan razvoj drumskog saobraćaja, osiguranje od auto-odgovornosti sve više dobija međunarodni karakter, što doprinosi višem stepenu standardizacije i usaglašavanja, prvenstveno u pogledu stalnog povećanja obima i visine zaštite trećih oštećenih lica, ali i samih vlasnika odnosno korisnika motornih vozila. Pored auto-kasko osiguranja samog vozila i osiguranja njegovog vlasnika od auto-odgovornosti, osiguranje motornih vozila usko je povezano s drugim vrstama osiguranja i u velikoj meri doprinosi njihovom razvoju.¹

Po visini ostvarene bruto premije osiguranja 2012. godine u iznosu od 230,9 miliona evra, prema 247,4 miliona u 2011. i 250,5 miliona evra u 2010. godini, osiguranje motornih vozila zauzima prvo mesto među svim drugim vrstama životnog i neživotnog osiguranja. Bruto premija te vrste osiguranja iznosila je 42,8 odsto prema 45,1 odsto u 2011. godini i 46,8 procenata u 2010. godini od ukupno ostvarene premije svih vrsta životnih i neživotnih osiguranja, a 53 odsto prema 54,7 u 2011. i 56 procenata u 2010. godini od premije svih vrsta neživotnih osiguranja.²

¹ Motorno vozilo i njegova upotreba znatno utiču na razvoj i obuhvat velikog broja drugih vrsta neživotnih osiguranja kao što su osiguranje lica od posledica nesrećnog slučaja (nezgode) u motornim vozilima i pri obavljanju posebnih delatnosti, obavezno osiguranje putnika u javnom prevozu, obavezno osiguranje od odgovornosti prevoznika za prevoz opasnih materija, pomoć na putu vezana za motorno vozilo, osiguranje kredita i finansijskog lizinga za kupovinu motornog vozila, osiguranje robe u domaćem drumskom transportu; osiguranje robe u međunarodnom drumskom transportu; osiguranje od odgovornosti prevoznika za robu u transportu, putno zdravstveno osiguranje lica za vreme boravka u inostranstvu, putno zdravstveno osiguranje uključujući i pomoć (asistenciju) za vreme zadržavanja van mesta boravka ili prebivališta i dr.

² Prema podacima NBS koji su preračunati u evre po srednjem kursu NBS na dan 31. decembra svake godine.

Veći deo premije motornih vozila pripada obaveznom osiguranju od auto-odgovornosti: 170,0 evra prema 178,8 u 2011. godini i 178,3 evra u 2010, što čini 31,5 odsto – prema 32,6 procenata u 2011. godini i 33,3 odsto u 2010. od ukupne premije svih vrsta životnih i neživotnih osiguranja; to je, nadalje, 39 odsto prema 39,5 procenata u 2011. i 39,9 odsto u 2010. od premije svih vrsta neživotnih osiguranja, odnosno 73,6 odsto prema 72,3 odsto u 2011. godini i 71,2 procenta u 2010. od ukupne premije motornih vozila.³

U osiguranju motornih vozila od rizikā pokrivenih auto-kaskom zabeležen je manji obim portfelja. Bruto premija iznosila je 60,9 miliona evra prema 68,6 miliona u 2011. i 72,2 miliona evra u 2010, što čini 11,3 odsto prema 12,5 odsto u 2011. i 13,5 odsto u 2010. godini od ukupne premije svih vrsta životnih i neživotnih osiguranja, zatim 14 odsto prema 15,2 procenta u 2011. i 16,1 odsto u 2010. od premije svih vrsta neživotnih osiguranja, odnosno 26,4 odsto prema 27,7 odsto u 2011. i 28,8 procenata u 2010. godini od ukupne premije motornih vozila.⁴

I u 2012. nastavljen je kontinuiran pad premije osiguranja motornih vozila od 6,7 odsto prema 1,2 odsto u 2011. i 6,9 odsto u 2010. godini, ali uz različito kretanje po vrstama osiguranja. Veći pad beleži auto-kasko osiguranje: 11,2 odsto prema pet odsto u 2011. godini i 8,7 odsto u 2010, a nešto manji auto-odgovornost – 4,9 odsto prema rastu od 0,3 procenta u 2011. i padu od 6,2 odsto koji je zabeležen u 2010. godini.

U nastavku ovog rada ograničićemo se na ostvarene rezultate poslovanja društava za osiguranje koja obavljaju poslove obaveznih osiguranja u saobraćaju, i to na deo portfelja koji se odnosi na obavezno osiguranje od auto-odgovornosti.⁵

Poslove osiguranja od auto-odgovornosti u 2012. obavljalo je 12 društava za osiguranje, jednako kao i u 2011. godini. Redosled po društvima za osiguranje u tabeli 1. prikazan je prema broju zaključenih osiguranja u 2012. godini.

³ Isto, uključujući druga osiguranja od odgovornosti pri upotrebi motornih vozila.

⁴ Isto, uključujući kasko osiguranje motornih vozila bez sopstvenog pogona i druga osiguranja motornih vozila.

⁵ Udruženje osiguravača Srbije: Pregled premija osiguranja, šteta i drugih podataka o osiguranju od auto-odgovornosti u 2012. i Bilans uspeha – obavezna osiguranja u saobraćaju u 2012. godini, obrazac FRP-7b.

Tabela 1: Broj osiguranja od auto-odgovornosti po društvima 2010–2012.

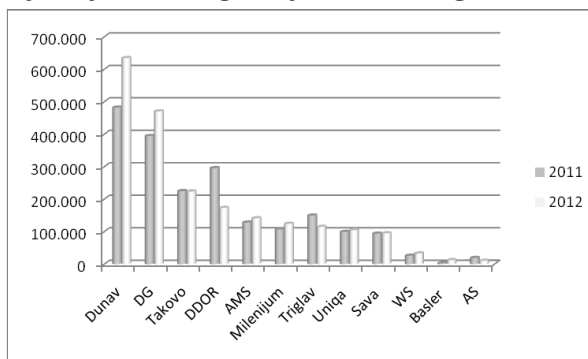
Redni broj	Društvo	2010.		2011.			2012.		
		Broj	Odsto	Broj	Odsto	Index	Broj	Odsto	Index
1	Dunav	445.035	21,6	482.305	23,8	108,4	634.857	29,7	131,6
2	DG	377.101	18,3	394.636	19,5	104,6	470.766	22,0	119,3
3	Takovo	217.323	10,5	225.258	11,1	103,7	224.085	10,5	99,5
4	DDOR	315.370	15,3	295.991	14,6	93,9	173.314	8,1	58,6
5	AMS	134.367	6,5	128.323	6,3	95,5	141.551	6,6	110,3
6	Milenijum	82.480	4,0	107.190	5,3	130,0	124.354	5,8	116,0
7	Triglav	141.977	6,9	149.862	7,4	105,6	115.151	5,4	76,8
8	Unika	105.333	5,1	99.425	4,9	94,4	104.903	4,9	105,5
9	Sava	131.014	6,3	94.166	4,6	71,9	95.215	4,4	101,1
10	VŠ	31.448	1,5	26.110	1,3	83,0	33.296	1,6	127,5
11	Basler	0	0,0	2.914	0,1	0,0	12.504	0,6	429,1
12	AS	82.881	4,0	19.208	0,9	23,2	10.813	0,5	56,3
13	Ukupno	2.064.329	100,0	2.025.388	100,0	98,1	2.140.809	29,8	105,7

Izvor: UOS

I u uslovima veoma izraženih posledica svetske ekonomske krize, pada zaposlenosti i životnog standarda građana, broj motornih vozila zadržava se na približno istom nivou ili se povećava, što je veoma izraženo u 2012. godini. Broj zaključenih ugovora o osiguranju povećan je za 115.421 vozilo ili 5,7 odsto, prema padu od 38.941 vozila (1,9 odsto), koji je zabeležen u prethodnoj godini. Osam društava povećalo je broj zaključenih osiguranja za 288.377, a četiri su zabeležila smanjenje za 166.956 vozila spram broja osiguranja zaključenih u prethodnoj godini. Imamo li u vidu broj novozaključenih osiguranja, možemo zaključiti da je u toku godine primetan broj vlasnika motornih vozila promenio osiguravača.⁶

⁶ Iz pretpostavke da su svi osiguranici koji su u toku godine prvi put zaključili osiguranje izabrali osiguravače koji su povećali portfelj proizlazi da je 166.956 osiguranika promenilo osiguravača. Međutim, ako je određen broj osiguranika koji su prvi put zaključili osiguranje u 2012. godini odabrao osiguravače koji su imali smanjenje broja osiguranja spram prethodne godine – utoliko je veći broj onih koji su u toku godine promenili osiguravača. Mada promena osiguravača u znatnoj meri zavisi od tehničkih pregleda i drugih posrednika koji ugovaraju osiguranje, ipak izgleda da nemali broj osiguranika iz određenih razloga zamenjuje osiguravača, što zaslužuje detaljniju analizu svakog društva za osiguranje.

Grafikon 1: Broj zaključenih osiguranja od auto-odgovornosti po društvima

Izvor: UOS

U poređenju s prethodnom godinom, osam društava povećalo je broj osiguranika. Povećanje se kretalo od 1.049 kod „Save” do 152.552 kod „Dunav osiguranja”, a smanjenje od 1.173 kod „Takova” do 122.677 vozila kod DDOR-a „Novi Sad”.

Najveći broj vlasnika motornih vozila zaključilo je osiguranje kod Kompanije „Dunav” – 634.857 u 2012. prema 482.305 u 2011. godini. Drugo mesto sa 470.766 prema 394.636 zadržala je „Delta Đenerali”; „Takovo” i DDOR „Novi Sad” zamenili su mesta, „Takovo” je i pored blagog pada na 224.085 prema 225.258 sa četvrtog prešlo na treće mesto, a DDOR „Novi Sad” je uz osetniji pad na 173.314 zaključenih osiguranja prema 295.991 u 2011. godini sišlo na četvrto mesto. „Triglav” je sa 149.862 u 2011. pao na 115.151, a društvo AMS je sa 128.323 u 2011. zabeležilo povećanje na 141.551 zaključeno osiguranje u 2012. godini. „Milenijum”, „Unika” i „Sava” zaključuju oko 100.000 ugovora o osiguranju godišnje. „Viner Štetiše” povećao je broj sa 26.110 u 2011. na 33.296 osiguranika u 2012, „Basler” sa 2.914 na 12.504, dok se kod AS-a portfelj smanjio sa 19.208 u 2011. na 10.813 osiguranika u 2012. godini.

Tabela 2: Bruto premija osiguranja po društvima za osiguranje 2010–2012.

U evrima po srednjem kursu NBS 31. 12. svake godine

Redni broj	Društvo	2010.		2011.			2012.		
		Iznos	Odsto	Iznos	Odsto	Index	Iznos	Odsto	Index
1	Dunav	38.691.181	21,8	42.599.920	24,0	110,1	51.021.172	30,3	119,8
2	DG	32.759.706	18,5	34.564.276	19,5	105,5	36.630.446	21,8	106,0
3	Takovo	18.317.241	10,3	19.474.393	11,0	106,3	17.222.734	10,2	88,4

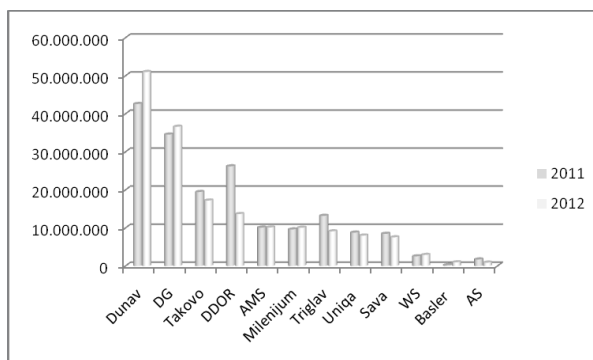
Redni broj	Društvo	2010.		2011.			2012.		
		Iznos	Odsto	Iznos	Odsto	Index	Iznos	Odsto	Index
4	DDOR	27.284.835	15,4	26.222.889	14,8	96,1	13.679.795	8,1	52,2
5	AMS	10.333.740	5,8	10.110.941	5,7	97,8	10.140.839	6,0	100,3
6	Milenijum	7.381.794	4,2	9.638.354	5,4	130,6	10.075.054	6,0	104,5
7	Triglav	12.056.054	6,8	13.197.507	7,4	109,5	9.130.202	5,4	69,2
8	Unika	9.055.681	5,1	8.796.818	5,0	97,1	8.010.127	4,8	91,1
9	Sava	11.484.708	6,5	8.471.691	4,8	73,8	7.561.263	4,5	89,3
10	VŠ	2.638.225	1,5	2.559.133	1,4	97,0	2.930.549	1,7	114,5
11	Basler	0	0,0	240.193	0,1	0,0	989.533	0,6	412,0
12	AS	7.301.565	4,1	1.743.008	1,0	23,9	907.233	0,5	52,0
13	Ukupno	177.304.731	100,0	177.619.124	100,0	100,2	168.298.946	100,0	94,8

Izvor: UOS

I pored povećanja broja zaključenih osiguranja i zadržavanja iste visine premije u dinarima, u 2012. godini došlo je do znatnijeg smanjenja premije osiguranja preračunate u evre. Bruto premija je manja za 9.320.178, prema povećanju koje je u 2011. godini iznosilo 314.392 evra.

Grafikon 2: Premija osiguranja od auto-odgovornosti po društvima

U evrima po srednjem kursu NBS 31. 12. svake godine

Izvor: UOS

U 2012. godini ukupno je ostvareno 168,3 prema 177,6 miliona evra bruto premije u 2011. godini. Pojedinačno po društvima, najveći deo od 51 milion evra prema 42,6 miliona u 2011. ostvarilo je „Dunav osiguranje“. Drugo mesto sa 36,6 prema 34,6 miliona evra zauzima „Delta Đenerali“, treće sa 17,2

prema 19,5 „Takovo“, a četvrto mesto sa 13,7 prema 26,2 miliona evra u 2011. godini DDOR „Novi Sad“. AMS, „Milenijum“, „Triglav“, „Unika“ i „Sava“ ostvarili su premiju koja se u 2012. kretala između 7,6 kod „Save“ do 10,1 kod AMS, prema 8,5 kod „Save“ do 13,2 miliona evra, koliko je u 2011. godini premija iznosila kod „Triglava“. „Viner Štetiše“ je inkasirao 2,9 prema 2,6 miliona evra, „Basler“ jedan milion prema 0,2 i AS 0,9 prema 1,7 miliona evra u 2011. godini.

Posmatrano u celosti, najveći obuhvat osiguranja ostvarila je Kompanija „Dunav osiguranje“ – 29,7 odsto prema 23,8 procenata u 2011. po broju osiguranika, i 30,3 odsto prema 24 odsto po iznosu premije; na drugom mestu je „Delta Đenerali“ sa 22 odsto prema 19,5 odsto po broju osiguranika i 21,8 procenata prema 19,5 odsto po iznosu premije; na trećem mestu je „Takovo“ sa 10,5 procenata prema 11,1 odsto po broju zaključenih osiguranja i 10,2 odsto prema 11 odsto po iznosu premije, a na četvrtom DDOR „Novi Sad“ sa 8,1 odsto prema 14,6 procenata po broju osiguranika i 8,1 odsto prema 14,8 odsto po iznosu premije osiguranja. Ostalih osam društava – čije pojedinačno učešće po broju zaključenih osiguranja u 2012. iznosi između 0,5 odsto (AS) i 6,6 odsto (AMS) prema 0,1 odsto kod „Baslera“ i 6,3 odsto kod AMS, a po iznosu premije osiguranja između 0,5 odsto kod AS-a i šest procenata kod AMS naspram 0,1 odsto kod „Baslera“ i 7,4 procenta u 2011. kod „Triglava“ – obuhvatilo je zajedno 29,8 odsto prema 31 odsto po broju i 29,6 odsto prema 30,8 procenata u 2011. godini po iznosu bruto premije osiguranja.

Dva najveća društva povećala su portfelj u poređenju s prethodnom godinom na 51,6 odsto prema 43,3 odsto po broju osiguranika i 52,1 procenat prema 43,4 odsto po iznosu od ukupne premije osiguranja, prva tri 62,1 odsto prema 57,9 odsto po broju i 62,3 odsto prema 58,2 odsto po iznosu, a prva četiri 70,2 odsto prema 69 procenata po broju i 70,4 odsto prema 69,2 odsto u 2011. godini po iznosu premije osiguranja. Mali obuhvat zabeležila su tri društva: „Viner Štetiše“ 1,6 odsto prema 1,3 procenta po broju osiguranika i 1,7 odsto prema 1,4 procenta po iznosu premije, AS 0,5 prema 0,9 odsto po broju i 0,5 odsto prema jedan odsto po iznosu, i „Basler“ 0,6 procenata prema 0,1 procenat po broju osiguranika i 0,6 odsto prema 0,1 odsto u 2011. godini po iznosu premije osiguranja.

Prosečna premija po jednom vozilu pala je na 78,6 evra prema 87,7 u 2011. i 85,9 evra u 2010. godini. U poslednje dve godine najveću prosečnu premiju po jednom vozilu zabeležio je „Viner Štetiše“ – 88 evra u 2012. prema 98 evra u 2011, a najnižu AMS, u iznosu od 71,6 u 2012. prema 78,8 evra u 2011.

godini. Prosečna premija u Srbiji najniža je među prosečnim premijama svih drugih država na Balkanu, ali to je rezultat pre svega više objektivnih faktora. Kao najvažnije treba istaći minimalnu visinu pokrića koja je takođe najniža na Balkanu, kao i učestalost, broj i iznos isplaćenih i broj i iznos rezervisanih šteta.

2. Raspodela bruto premije osiguranja

Raspodela bruto premije osiguranja od auto-odgovornosti sprovodi se na režijski dodatak, preventivu i tehničku premiju na osnovu akata poslovne politike svakog društva za osiguranje, u skladu s propisima i s obzirom na određena ograničenja. Ukupna suma režijskog dodatka svih društava jeste 30,7 miliona evra prema 32,4 miliona evra, kolika je bila u prethodnoj godini. Prosečno izdvajanje za režijski dodatak od bruto premije svih društava iznosi 18,2 odsto, jednako kao i u prethodnoj godini, uz veoma male razlike po društvima. Četiri društva izdvojila su veći deo od proseka: „Milenijum“ 20 odsto, AMS 19,6 odsto, AS 18,4 procenta i „Takovo“ 18,3 odsto, a ostalih osam društava izdvojilo je za režiju 18 procenata od bruto premije osiguranja. Izdvajanje za režijski dodatak u 2012. u potpunosti je isto kod svih društava kao i u prethodnoj, 2011. godini, što znači da nisu menjana akta poslovne politike o raspodeli bruto premije osiguranja u delu auto-odgovornosti.

Kao kod fizičkog obuhvata po broju zaključenih osiguranja i finansijskog po visini bruto premije, slično je i u pogledu učešća društava u ukupnom iznosu režijskog dodatka. Na prvom mestu je „Dunav osiguranje“, na koje otpada 29,9 odsto prema 23,7 procenata od ukupnog režijskog dodatka, zatim „Delta Đenerali“ sa 21,5 odsto prema 19,2 odsto, treće je „Takovo“ sa 10,2 odsto prema 11 procenata, a na četvrtom mestu je DDOR „Novi Sad“ sa osam procenata prema 14,6 odsto, koliko je bilo u 2011. godini u ukupnom iznosu sredstava izdvojenih za režijski dodatak svih društava za osiguranje. Učešće ostalih osam društava pojedinačno iznosi ispod 6,6 odsto, ili svih zajedno 30,4 odsto prema 31,6 odsto, koliko je iznosilo u 2011. godini. Učešće dva najveća društva povećalo se na 51,4 procenta prema 42,9 odsto, prva tri na 61,6 odsto prema 57,5 odsto, a prva četiri društva na 69,9 procenata prema 68,4 odsto u 2011. godini od ukupnog iznosa režijskog dodatka.

Deo bruto premije osiguranja od auto-odgovornosti za preventivu koja služi za sprovođenje mera radi sprečavanja i suzbijanja rizika koji ugrožavaju

imovinu i lica iznosi 3,4 prema 3,5 miliona evra, ili dva procenta, koliko je iznosio i u 2011. godini. Sva su društva izdvojila dva odsto izuzev AMS-a, koje je za preventivu namenilo 1,96 odsto, što zbog malog učešća nije uticalo na visinu prosečnog izdvajanja.

Uzme li se u obzir to da režijski dodatak i troškovi sprovođenja osiguranja u znatnoj meri utiču na ostvarene rezultate poslovanja, neophodno je ukazati na nekoliko zakonskih odredaba. U osiguranju od auto-odgovornosti limitiran je režijski dodatak do najviše 23 odsto od bruto premije. Troškovi sprovođenja osiguranja, uključujući i troškove pribave, ne mogu biti veći od ostvarenog režijskog dodatka, a provizija za prodaju polisa osiguranja ne može iznositi više od pet procenata od bruto premije. Društvo za osiguranje dužno je da u svojim finansijskim izveštajima za poslove osiguranja od auto-odgovornosti posebno sastavlja uporedni pregled prihoda i rashoda, te da utvrđuje i iskazuje dobitak odnosno gubitak.⁷

Uzmu li se u obzir zaključena osiguranja, iznos bruto premije i režijskog dodatka, troškovi sprovođenja osiguranja od auto-odgovornosti u celosti i kod većine društava nisu u srazmeri sa iznosom režijskog dodatka. Troškovi sprovođenja osiguranja iznose 73,2 miliona prema 68,6 miliona evra, ili 43,5 odsto prema 38,6 procenata u 2011. godini od bruto premije.⁸

Pokrivenost troškova sprovođenja osiguranja režijskim dodatkom smanjena je na 41,9 odsto sa 47,2 procenta, koliko je iznosila u 2011. godini. To ukazuje da je smanjen deo premije koji služi za naknadu šteta i drugih obaveza u vezi sa štetama, što je osnovna funkcija delatnosti osiguranja, a povećan deo za pokriće TSO, među kojima su najveći troškovi pribave osiguranja, odnosno provizije i druga davanja zastupnicima, agencijama i posrednicima koji obavljaju poslove zaključivanja osiguranja – od kojih najveći deo pripada tehničkim pregledima. Troškovi sprovođenja osiguranja veći su od režijskog dodatka za 2,4 puta. Tako se za TSO više troši – 25,3 odsto bruto premije osiguranja prema 20,4 procenta, koliko je potrošeno u 2011. godini. Mada bi izdvajanje za režijski dodatak moglo da se poveća u proseku za 4,8 odsto, što bi povećalo pokrivenost TSO na 52,9 procenata, karakteristično je da je režijski dodatak kod svih

⁷ Zakon o obaveznom osiguranju u saobraćaju, član 45. (*Službeni glasnik RS*, broj 54/09, 78/11, 101/11, 93/12 i 7/13 Odluka Ustavnog suda).

⁸ UOS: Bilans uspeha obaveznih osiguranja u saobraćaju za 2012. Obrazac FRP-7b i Bilans uspeha osiguranja od auto-odgovornosti za 2011. godinu, šifra NBS 10.01, obrazac FRP-7b. Troškovi sprovođenja obaveznih osiguranja u saobraćaju prema podacima UOS raspodeljeni su na vrste osiguranja srazmerno visini bruto premije prema podacima NBS, tabela T7_IV_2012.

društava niži od limitirana 23 procenta bez obzira na činjenicu što kod većine društava ne pokriva troškove sprovođenja osiguranja.

3. Zahtevi za naknadu štete

U tabeli 3. prikazani su likvidirani zahtevi za naknadu štete (LŠ), rezervisani zahtevi za naknadu štete (RŠ), prosek ovih šteta i učešće rezervisanih šteta u zarađenoj premiji osiguranja (ZP), koju sačinjava ostvarena bruto premija 2012. uvećana za bruto prenosnu premiju na kraju 2011. i umanjenu za bruto prenosnu premiju koja je obračunata na kraju 2012. godine. Redosled društava utvrđen je prema iznosu likvidiranih šteta.

Tabela 3: Štete osiguranja od auto-odgovornosti po društvima u 2012. godini

Iznos u evrima po srednjem kursu NBS 31.12.2012.

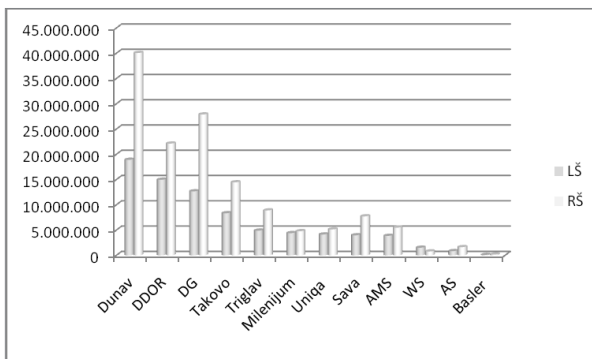
Red. broj	Društvo	Likvidirane štete			Rezervisane štete				RŠ u BZP	
		Broj	Iznos	Prosek	Broj Rnpš	Iznos Rnpš+Rnnpš	Prosek	Rang	Odsto	Rang
1	Dunav	12.095	18.923.806	1.565	3.579	40.066.489	11.195	5	88,4	4
2	DDOR	6.078	14.973.149	2.463	2.501	22.130.607	8.849	6	113,5	2
3	DG	10.128	12.670.467	1.251	2.001	27.901.138	13.944	1	81,3	6
4	Takovo	6.682	8.340.883	1.248	1.175	14.468.674	12.314	3	80,5	7
5	Triglav	3.435	4.907.495	1.429	1.363	8.905.462	6.534	9	81,8	5
6	Milenijum	3.880	4.410.055	1.137	739	4.793.784	6.487	10	50,2	10
7	Unika	2.912	4.136.669	1.421	382	5.147.562	13.475	2	64,4	8
8	Sava	2.213	3.977.258	1.797	680	7.734.111	11.374	4	105,8	3
9	AMS	2.588	3.863.116	1.493	794	5.495.492	6.921	8	58,5	9
10	VŠ	980	1.515.490	1.546	257	778.081	3.028	12	29,4	11
11	AS	689	840.454	1.220	198	1.635.207	8.259	7	140,3	1
12	Basler	119	93.424	785	52	183.770	3.534	11	29,1	12
13	Ukupno	51.799	78.652.266	1.518	13.721	139.240.377	10.148	xxx	83,5	xxx

Izvor: UOS

Likvidirano je 51.799 prema 60.985 u 2011. i 56.572 u 2010. zahteva za naknadu štete, u iznosu od 78,7 prema 88,5 u 2011. i 81,2 miliona evra u 2010. godini. Iznos likvidiranih šteta smanjen je za 11,1 odsto prema povećanju od devet odsto u 2011. godini, kao rezultat različitog kretanja po društvima u odnosu na prethodnu godinu: „Basler“, „Milenijum“ i „Takovo“ povećali su iznos

likvidiranih šteta, a kod ostalih devet društava došlo je do smanjenja. Najveći deo od 24,1 odsto ukupnog iznosa šteta prema 23 odsto isplatilo je „Dunav osiguranje“, 43,1 odsto prema 38,1 odsto dva najveća, 59,2 odsto prema 59,3 odsto tri najveća, a 69,8 procenata prema 68,5 odsto u 2011. godini četiri najveća društva.

Grafikon 3: Likvidirane i rezervisane štete u auto-odgovornosti 2012. u evrima

Izvor: UOS

Prosečan iznos likvidiranih šteta povećan je na 1.518 prema 1.452 evra kao rezultat različitog proseka pojedinih društava, koji se kretao od najnižih 785 evra prema 842 kod „Baslera“, do najvećeg od 2.463 evra prema 2.184 evra, koji je u 2011. godini zabeležilo DDOR „Novi Sad“.

Na kraju 2012. izvršena je rezervacija nerešenih nastalih prijavljenih i nastalih neprijavljenih zahteva za naknadu štete u iznosu od 139,2 miliona evra, prema 134,1 miliona evra u 2011. i 139,3 miliona evra u 2010. godini. Rezervisano je 13.860 nastalih prijavljenih zahteva za naknadu štete, što je manje od 15.196 u 2011. i 16.524 predmeta, koliko je rezervisano na kraju 2010. godine. Do smanjenja broja rezervisanih šteta u najvećem delu došlo je zahvaljujući eksternoj kontroli NBS, koja je započeta krajem 2010, a okončana u toku 2012. godine. Kod 11 društava koja obavljaju poslove osiguranja od auto-odgovornosti stavljen je naglasak na troškove sprovođenja osiguranja i na proceduru i postupak rešavanja malih šteta.⁹ Izvršena je kontrola i dva društva po drugim osno-

⁹ Član 27 Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju definiše posebnu proceduru rešavanja malih šteta. Štete za koje odštetni zahtev iznosi manje od 500 evra, a od dana pristupanja Republike Srbije EU od 1.000 evra i za koje su uz zahtev dostavljeni dokazi na osnovu kojih se može utvrditi obaveza osiguravača – smatraju se malim štetama i osiguravač je dužan da

vama. Zbog utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti, te nepostupanja u skladu s pravilima o upravljanju rizikom, izrečeno je 18 novčanih kazni za 12 društava i za šest odgovornih lica u njima. U jednom društvu za osiguranje oduzeta je saglasnost predsjedniku upravnog odbora, a u drugom generalnom direktoru. Protiv tri društva za osiguranje i odgovornih lica u njima podnete su prijave za privredne prestupe. Jednom zastupniku u osiguranju oduzeta je dozvola za rad.¹⁰

Kao i kod likvidiranih šteta, najveći deo od 28,8 odsto od ukupnog iznosa rezervisanih šteta pripada „Dunav osiguranju“, prema 21,4 odsto, koliko je u 2011. zabeležila „Delta Đenerali“, a 48,8 odsto prema 42,6 odsto „Dunav“ i „Delta Đenerali“ kao dva najveća društva, 64,7 odsto prema 61,5 odsto kod tri najveća društva („Dunav osiguranje“, „Delta Đenerali“ i DDOR „Novi Sad“), a 75,1 odsto prema 72,5 procenata u 2011. godini kod četiri najveća društva: „Dunav“, „Delta Đenerali“, DDOR „Novi Sad“ i „Takovo“.

Zbog nedostatka podataka o broju i iznosu po vrsti rezervisanih šteta, prikazani prosek predstavlja rezultat zbira iznosa rezervisanih nastalih prijavljenih i iznosa rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta, podeljen brojem rezervisanih nastalih prijavljenih šteta. Ovako utvrđena prosečno rezervisana šteta iznosi 10.148 prema 8.859 evra u 2011. godini. U poređenju sa prethodnom godinom, prosek je veći za 1.289 evra ili 14,6 odsto, a u odnosu na prosečno likvidirane štete za 6,7 prema šest puta u 2011. godini. Najveći prosek rezervisanih zahteva za naknadu šteta od 13.944 evra beleži „Delta Đenerali“, prema 14.544 evra, koliko je u 2011. godini zabeležila „Unika“. Na drugom mestu je „Unika“ sa 13.475 prema 13.287 evra, koliko je u 2011. imala „Delta Đenerali“, na trećem je „Takovo“ sa 12.314 prema 12.741, koliko je imalo i u 2011, dok je na četvrtom mestu „Sava“ sa 11.374 prema 11.007 evra, koliko je zabeležila i u 2011. godini. Najmanji prosek od 3.028 evra zabeležen je kod „Viner Štetiše“, prema 1.887 u 2011. kod „Baslera“, zatim 3.534 kod „Baslera“, prema 3.781 u 2011. kod „Viner Štetiše“, i 6.487 kod „Milenijuma“, prema 3.923 evra u 2011. godini kod AMS. Treba imati u vidu da je ovako prikazan prosek uslovan jer pravo upoređivanje podrazumeva prosek rezervisanih nastalih prijavljenih a nerešenih šteta, koje

ih reši (naknadi ili odbije) u roku od osam dana od dana prijema zahteva. Zbog nepoštovanja ovih odredaba i drugih propusta, NBS je izrekla više mera prema društvima za osiguranje i članovima njihove uprave, ali o tome nije data službena informacija iz koje bi se videlo koja su društva i lica u pitanju.

¹⁰ Sektor osiguranja u Srbiji, Izveštaj za 2012. godinu, Narodna banka Srbije, Sektor za nadzor nad obavljanjem delatnosti osiguranja, strana 3.

čine deo prikazanog iznosa rezervisanih šteta u ovoj tabeli.

Jedan od veoma značajnih pozitivnih podataka ukazuje da je učešće rezervisanih šteta u zarađenoj premiji povećano. Prosečno učešće sa 75,2 odsto u 2011. povećano je na 83,5 odsto u 2012. godini, kao rezultat osetnijih razlika po osiguravajućim društvima. Veće učešće od proseka zabeležila su četiri društva: AS – 140,3 odsto, DDOR „Novi Sad” 113,5 odsto, „Sava” 105,8 odsto i „Dunav osiguranje” 88,4 odsto, prema isto toliko društva u prethodnoj godini – „Sava” 101,6 odsto, DDOR 93,1 odsto, „Delta Đenerali” 83,6 procenta i „Takovo” 76,8 odsto. Ispod proseka je ostalih osam društava, među kojima je najniže učešće od 29,1 odsto kod „Baslera”, 29,4 odsto kod „Viner Štetiše”, 50,2 procenta kod „Milenijuma”, 58,5 odsto kod AMS i 64,4 odsto kod „Unike”, prema isto toliko društava u 2011. godini, među kojima su najniže učešće imali „Basler” – 30,3 odsto, „Viner Štetiše” 33,1, AMS 37,9 odsto, „Milenijum” 52,7 i „Unika” 59,8 odsto.

4. Ostvareni rezultati

Sagledavanje ostvarenih rezultata poslovanja društva za osiguranje polazi od analize finansijskih izveštaja koja se obavlja na više načina. Jedan način su racio brojevi koji se koriste i za analizu poslovanja preduzeća, ali se zbog specifičnosti delatnosti osiguranja analiziraju i neki dodatni racio pokazatelji; drugi način je utvrđivanje merodavnih tehničkih rezultata po vrstama i grupama osiguranja. Oba načina imaju veoma velik značaj za ocenu uspešnosti poslovanja i boniteta društava za osiguranje. U tabeli broj 4 prikazani su racio brojevi režijskog dodatka, troškova sprovođenja osiguranja, racio šteta, a kombinovani racio i tehnički rezultat po društvima i ukupno sa efektima reosiguranja i pasivnog saosiguranja (RE i SA), uključujući ostale funkcionalne prihode (OFP) i ostale funkcionalne rashode (OFR).

Tabela 4: Racio brojevi i tehnički rezultat osiguranja od auto-odgovornosti 2012.

Red. broj	Društvo	Racio brojevi u odsto			Kombinovani racio u odsto		Tehnički rezultat	
		RD	TSO	Šteta	Sa RD	Sa TSO	Sa RD	Sa TSO
1	AMS	21,2	np	41,1	62,3	np	0,78114	np
2	AS	14,3	np	72,1	86,4	np	0,29132	np
3	Basler	28,2	np	14,8	43,1	np	0,94000	np

Red. broj	Društvo	Racio brojevi u odsto			Kombinovani racio u odsto		Tehnički rezultat	
		RD	TSO	Šteta	Sa RD	Sa TSO	Sa RD	Sa TSO
4	DDOR	12,6	np	76,8	89,4	np	0,82662	np
5	DG	19,2	np	36,9	56,1	np	0,49362	np
6	Dunav	20,3	np	41,8	62,0	np	0,90160	np
7	Milenijum	21,1	np	46,2	67,3	np	0,65966	np
8	Sava	18,6	np	54,4	73,1	np	0,42441	np
9	Takovo	17,5	np	46,4	63,9	np	0,66496	np
0	Triglav	15,1	np	45,1	60,2	np	0,61387	np
11	Unika	18,0	np	51,7	69,8	np	0,66359	np
12	VŠ	19,9	np	57,2	77,1	np	0,73459	np
13	Ukupno	18,4	43,9	47,2	65,6	91,1	0,67830	1,01013

Izvor: UOS

Racio režijskog dodatka iznosi 18,4 odsto prema 18,2 odsto, koliko je iznosio u 2011. godini. Niži racio režijskog dodatka od proseka svih društava ostvarili su DDOR „Novi Sad” – 12,6 odsto, AS 14,3 odsto, „Triglav” 15,1 odsto, „Takovo” 17,5 odsto i „Unika” 18 odsto, a ostalih sedam društava ostvarilo je racio režijskog dodatka viši od proseka, koji se kretao od 18,6 odsto kod „Save” do 28,2 odsto kod „Baslera”.

Racio troškova sprovođenja osiguranja povećan je na 43,9 odsto sa 38,5 odsto, koliko je iznosio u 2011. godini. Karakteristično je da društva, bez obzira na to što su troškovi sprovođenja osiguranja veći od režijskog dodatka, i dalje primenjuju niži režijski dodatak od onoga na koji imaju pravo budući da je limitiran na 23 odsto od bruto premije osiguranja.

Racio šteta kretao se između 14,8 odsto kod „Baslera” i 76,8 odsto kod DDOR „Novi Sad”, ali je prosečan racio šteta smanjen na 47,2 odsto sa 49,6 procenata, koliko je iznosio u prethodnoj, 2011. godini, što ukazuje da je rezultat u vezi sa likvidiranim štetama i isplaćenim odštetama veoma povoljan, ali uz osetnije razlike po društvima.

Kombinovani racio sa režijskim dodatkom iznosi 65,6 odsto prema 67,8 odsto, a sa troškovima sprovođenja osiguranja 91,1 odsto prema 88,1 procenat, koliko je iznosio u 2011. godini. To je rezultat već istaknutih razlika između racija režijskog dodatka i racija troškova sprovođenja osiguranja. Kombinovani racio, pored toga što je sa troškovima sprovođenja osiguranja u proseku veći od kombinovanog racija sa režijskim dodatkom za 25,5 indeksnih poena prema 20,3 u 2011. godini, ipak ukazuje da su ostvareni pozitivni rezultati.

Tehnički rezultat u samopridržaju, uključujući ostale funkcionalne prihode i ostale funkcionalne rashode prikazan je u tabeli 4. od rednog broja 1 do 13. Posmatrano za sva društva u celosti, iznosi 0,678298 kao rezultat kretanja od najpovoljnijeg 0,42441 kod „Save” prema 0,372724, koji je u 2011. ostvarilo „Dunav osiguranje” i 0,49362 kod „Delta Đenerali”, prema 0,505770 koji je u 2011. zabeležio AS, do najnepovoljnijeg od 0,94000, prema 0,951091 u 2011. kod „Baslera” i 0,90160 kod „Dunava”, prema 0,929324 u 2011. godini, koji je zabeležio „Viner Štetiše”. Kao pouzdaniji pokazatelj poslovanja od racio brojeva, tehnički rezultat potvrđuje da su ostvareni rezultati u celosti i pojedinačno po svim društvima pozitivni. Usled nedostatka podataka (nepoznati podaci) o troškovima sprovođenja osiguranja po društvima, pod rednim brojem 13. prikazan je ukupan merodavan tehnički rezultat u samopridržaju sa OFP i OFR (1,01013). Kada se isključe ostali funkcionalni prihodi i ostali funkcionalni rashodi, tehnički rezultat u samopridržaju sa režijskim dodatkom iznosi 0,69323, a sa troškovima sprovođenja osiguranja 1,06010.

Tehnički rezultat bez efekata reosiguranja, ostalih funkcionalnih prihoda i ostalih funkcionalnih rashoda sa režijskim dodatkom iznosi 0,73876 prema 0,648589, a sa troškovima sprovođenja osiguranja 1,08603 prema 0,873343, koliko je iznosio u 2011. godini.

Neto dobitak svih obaveznih osiguranja u saobraćaju u 2012. iznosi 14.393.163, prema 24.346.379 evra, koliko je u 2011. godini iznosio samo u osiguranju od auto-odgovornosti.

Tabela 5: Neto dobitak, odnosno neto gubitak u 2012. godini

Redni broj	Opis	Dobitak	Gubitak
1	Životna osiguranja	0	3.894.369
2	Neživotna osiguranja bez obaveznih osiguranja u saobraćaju	0	3.365.518
3	Obavezna osiguranja u saobraćaju	14.393.163	0
4	Svega	14.393.163	7.259.887
5	Dobitak – gubitak	7.133.276	xxx

Izvor: UOS

Posmatrano u celosti, ostvareni rezultati svih društava koja obavljaju poslove osiguranja od auto-odgovornosti su pozitivni. Životna osiguranja i neživotna osiguranja bez obaveznih osiguranja u saobraćaju zabeležila su gubitak u ukupnom iznosu od 7,3 miliona evra – 3,9 životna, a 3,4 miliona evra neživotna osiguranja.

Na osnovu prosečnog racija šteta, kombinovanog racija, tehničkog rezultata kao indikatora politike cena osiguranja i neto dobitka, može se zaključiti da je postojeći tarifni sistem osiguranja od auto-odgovornosti dovoljan za pokriće šteta i drugih obaveza u skladu sa zakonom. Na osnovu ostvarenih rezultata svih društava u 2012. godini, nema osnova za promenu premijskog sistema s jedinstvenim osnovama premije i minimalne tarife premija za osiguranje vlasnika motornih vozila od odgovornosti za štete pricinjene trećim licima, koji sadrže i bonus-malus sistem kao osnovu za utvrđivanje tarifa premija svih društava u zemlji.¹¹ Pri tome treba imati u vidu odredbe ove tarife koje se odnose na zone rizika i njihovu promenu u zavisnosti od ostvarenih rezultata u prethodnoj godini.¹² Prema važećem sistemu, sva registarska područja motornih vozila u Republici Srbiji čine jednu zonu rizika. U zavisnosti od raspoloživih statističkih podataka svih društava za osiguranje koji služe za utvrđivanje merodavnog tehničkog rezultata pojedinog registarskog područja, vozila se, na osnovu oznaka pojedinih registarskih područja, mogu razvrstavati u uže zone rizika. Razvrstavanje u zone rizika vrši se na nivou Udruženja u zavisnosti od ostvarenog merodavnog tehničkog rezultata svih vrsta vozila na određenom području. Na osnovu prosečno ostvarenog merodavnog tehničkog rezultata u samopridržaju sa režijskim dodatkom od 0,67830, što je nešto niže od 0,7, moglo bi se izvršiti razvrstavanje u sledeću nižu zonu rizika, a to povlači smanjenje premije osiguranja za 20 odsto; na osnovu rezultata s troškovima sprovođenja osiguranja od 1,01013, treba zadržati zonu rizika koja je primenjivana u 2012. godini. Prema odredbama postojećeg premijskog sistema s jedinstvenim osnovama premije i minimalne tarife premije kada je tehnički rezultat u rasponu između 0,7 i 1,1, treba zadržati postojeću zonu rizika i visinu premije osiguranja koja je primenjivana u prethodnoj godini.

S obzirom na ostvarene rezultate poslovanja po društvima i odgovarajuće odredbe Zajedničke minimalne tarife premija, sva društva treba da zadrže dosadašnje tarife premija. Ukoliko bi rezultati omogućavali, pojedina društva za osiguranje imaju slobodu da, saglasno pravilima o upravljanju rizikom sačine svoju tarifu premija i ukalkulišu dodatne iznose iznad onih utvrđenih minimalnom tarifom i zajedničkim premijskim sistemom, u skladu sa zakonom.¹³

11 Premijski sistem i minimalnu tarifu s jedinstvenim osnovama premije (Zajednička minimalna tarifa premija) usvojila je Skupština udruženja osiguravača Srbije, Odlukom broj 10/01-13/1 od 28. 5. 2010. godine, u skladu sa Zakonom o obaveznom osiguranju u saobraćaju po prethodno pribavljenoj saglasnosti Narodne banke Srbije. G. br. 9963 od 24. 5. 2010.

12 Isto, poglavlje V.

13 Isto, poglavlje I, stav 3.

Bez obzira na mogućnost razvrstavanja u zone rizika u skladu sa ostvarenim pojedinačnim rezultatima poslovanja i na utvrđivanje različite visine premije osiguranja, koja ne može biti niža od utvrđene Zajedničkom minimalnom tarifom premija, mala je verovatnoća da se to u praksi dogodi, jer bi društva s većom premijom gubila osiguranike, a možda i celokupan portfelj osiguranja. Umesto toga veći broj, ali ne i sva društva, radi na tome da se poveća Zajednička minimalna tarifa premija razvrstavanjem u višu zonu rizika, bez obzira na ostvarene rezultate poslovanja svih društava i što je za takvo rešenje nerealno očekivati prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije. U narednom periodu mogu se očekivati određene promene prvenstveno zahvaljujući povećanju limita pokrića na 1.000.000 evra za štete na licima i 200.000 evra za štete na stvarima, koji je trebalo da stupi na snagu 13. oktobra 2012, ali je na inicijativu osiguravača – a mi smatramo da to nije trebalo zahtevati – pomeren na 13. oktobar 2014. godine.

Kada je u pitanju cena osiguranja, treba imati u vidu da visina premije osiguranja prvenstveno zavisi od iznosa nastalih šteta, proširivanja prava i povećanja iznosa za naknadu pojedinih vidova štete. U Srbiji je premija iz auto-odgovornosti najniža u okruženju i u poređenju sa skoro svim drugim evropskim zemljama, ali su najniže i naknade šteta, pre svega na licima, što duže vreme onemogućava povećanje premije osiguranja.¹⁴ Pored ovih problema, i neloyalna konkurencija u velikoj meri otežava poslovanje i stvara ozbiljne probleme na tržištu ovog osiguranja. Manje ili više, u njoj učestvuju sva društva bez obzira na to što jedna imaju bolje, a druga lošije rezultate poslovanja. Postalo je pravilo da skoro svake godine probleme pokrene jedno ili dva društva, što se veoma brzo prenese i na veći broj ostalih društava.

Prema odredbama Zakona i Zajedničke minimalne tarife premija, društva bi u proseku mogla da povećaju režijski dodatak za 4,8 odsto, ali bi morala da smanje troškove sprovođenja osiguranja za 20,5 odsto od bruto premije. Imajući u vidu da se radi o obaveznoj vrsti osiguranja, bez obzira na dugogodišnje izbegavanje, društva bi morala promeniti poslovnu politiku i uskladiti visinu troškova sprovođenja osiguranja, uključujući i proviziju za pribavu osiguranja sa visinom režijskog dodatka. To ne bi predstavljalo veliki problem ako bi se istovremeno smanjili troškovi pribave osiguranja (provizija za prodaju polisa osiguranja i razna druga davanja) na limitiranih pet odsto od bruto premije.

¹⁴ Zadnje povećanje premije u auto-odgovornosti izvršeno je Odlukom Upravnog odbora Udruženja osiguravača Srbije broj 08-03/14-2, koje je stupilo na snagu 11. 8. 2008. godine.

Naime, troškovi pribave sada čine oko tri četvrtine svih troškova sprovođenja ovog osiguranja. U realizaciji ove obaveze društva bi morala imati u vidu da zakonodavac ima pravo, ali pre svega obavezu, da zaštiti vlasnike motornih vozila od neprimereno visokih troškova sprovođenja ovog obaveznog osiguranja. Upravo zbog toga što se radi o velikom broju vlasnika motornih vozila i velikom broju trećih oštećenih lica, neophodan je povećan državni nadzor, jer eventualne negativne posledice, pored društava za osiguranje, mogu pogoditi i veliki broj trećih oštećenih lica, što bi na kraju palo na teret vlasnika motornih vozila kao osiguranika.

Zaključak

Broj zaključenih osiguranja od auto-odgovornosti u 2012. povećan je u poređenju s prethodnom godinom, ali je zbog povećanja kursa evra ostvarena manja bruto premija. Zahvaljujući smanjenju broja i iznosa likvidiranih šteta i smanjenju broja i blagom povećanju iznosa rezervisanih zahteva za naknadu štete, ostvareni su pozitivni rezultati poslovanja.

Za razliku od životnih i ostalih neživotnih osiguranja (bez obaveznih osiguranja u saobraćaju), u kojima je ostvaren gubitak, obavezna osiguranja u saobraćaju u 2012. godini zabeležila su pozitivne finansijske rezultate poslovanja, tj. dobitak.

S obzirom na ostvarene rezultate poslovanja u celosti, zajednički premijski sistem i minimalna tarifa premija osiguranja od auto-odgovornosti dovoljna je za pokriće zahteva za naknadu štete i drugih obaveza u skladu sa zakonom, i nema osnova da se povećava.

Dugogodišnji problemi i ostvareni rezultati u osiguranju od auto-odgovornosti ukazuju na potrebu preispitivanja opravdanosti primene sistema minimalne tarife premija i omogućavanje postepenog prelaska na koncept liberalizacije tržišta. Ni u uslovima slobodnog tržišta ne očekuju se velike razlike u visini premije osiguranja, ali će osiguravači, na osnovu procene rizika i svoje poslovne politike, biti upućeniji da se usklađuju, imajući u vidu sopstveno iskustvo i iskustvo drugih osiguravača u zemlji. To bi moglo pozitivno uticati i na iznalaženje zajedničkih rešenja u skladu sa Zakonom i Kodeksom o ponašanju u poslovima obaveznih osiguranja u saobraćaju. Društva bi se morala učiniti odgovornijim za rizik svog poslovanja i u ovoj vrsti osiguranja, a treba imati u vidu

da je liberalizacija tržišta osiguranja od auto-odgovornosti obavezan standard u zemljama članicama Evropske unije.

Summary

MTPL Insurance Results in 2012

Milan Cerović, PhD

Although the number of MTPL Policies written in 2012 increased compared to 2011, the gross collected premium amount decreased, on account of Euro exchange rate growth. Positive business results were achieved thanks to the reduced number and amount of the claims settled and the reduced number and slightly increased amount of the claims reserved.

Unlike the life and other non-life lines (excluding the compulsory traffic), which reported loss in 2012, the compulsory traffic lines achieved positive financial results and/or profit.

Having in mind the total achieved business results, the combined premium system and minimum MTPL premium tariff have been sufficient to cover the claims for indemnity and other legal liabilities, and there is no reason to increase them.

Long-standing MTPL problems and achieved results indicate the need to reconsider how justifiable it is to apply the minimum premium tariff system and allow for the gradual transfer to the concept of market liberalization. Big premium amount discrepancies can neither be expected in the free market conditions, but the Insurers shall, based on the risk assessment and their business policy, be instructed to harmonize more, taking into account their own experience and the experience of other domestic Insurers, which might have positive influence on finding common solutions, pursuant to the Law and Code of Conduct on compulsory traffic insurance lines. The Insurance Companies should be made more responsible for taking the risk of their business operations in this line of business, as well. We should also bear in mind the fact that the MTPL market liberalization is a mandatory standard in the EU member states.

*Translated by: **Bojana Papović***

Ispravka:

Poštovani čitaoci,

U časopisu „Tokovi osiguranja“ br. 1/2013, u članku „Evropski izveštaj o saobraćajnoj nezgodi“ autora dr Milana Cerovića potkrala se greška. U podnaslovu 2 na 19. strani, u poslednjem redu iza zapete i veznika „a“ briše se određena rečca „ne“, te ova rečenica treba da glasi:

„U teoriji i uporednom pravu osnov odgovornosti dugo se zasnivao na principu krivice prema licima izvan vozila i u slučaju sudara između vozila, a na principu ugovorne odgovornosti prema putnicima i licima čija se stvar (tovar) prevozi“.

Molim da uvažite navedenu ispravku.

S poštovanjem,
Redakcija Časopisa